

Resultaten masterproef samenvallende verkiezingen

De facto werden in de masterproef twee hoofdvragen gesteld. Een eerste was die naar de voor- en nadelen van samenvallende verkiezingen. Een tweede onderzoeksvraag was die naar de houding van de Vlaamse politici ten aanzien van samenvallende verkiezingen.

8.1. De voor- en nadelen van samenvallende verkiezingen

Zoals de data in hoofdstuk 7 uitwijzen scharen de voorstanders zich vooral achter de volgende drie argumenten:

- Aparte verkiezingen leiden tot een permanente campagne. Dit verlamt de dynamiek op de andere bestuursniveaus.
- Samenvallende verkiezingen beperken het aantal opeenvolgende verkiezingscampagnes. De kiezer is bijgevolg ook minder verkiezingsmoe.
- Bij aparte verkiezingen gaan de debatten vaak over materie van een ander bestuursniveau. Samenvallende verkiezingen gaan dit tegen.

De tegenstanders opteren op hun beurt voor volgende argumenten:

- Aparte verkiezingen respecteren de federale logica: verschillende bevoegdheden op verschillende bestuursniveaus verdienen aparte verkiezingen op aparte data.
- Aparte verkiezingen respecteren regionale autonomie, samenvallende verkiezingen ondergraven dit.
- Aparte verkiezingen zorgen ervoor dat er tijdens de verkiezingscampagne ook over thema's wordt gepraat waar men bevoegd voor is.

De argumenten van de voorstanders lijken vooral pragmatisch van aard: samenvallende verkiezingen zorgen voor praktische voordelen: meer helderheid voor de burger en meer bestuurbaarheid voor de politici. De argumenten van de tegenstanders lijken eerder principieel van aard: de tegenstanders lijken aan te geven dat samenvallende verkiezingen niet passen in een federale logica waar de kiezer de entiteiten apart zou moeten kunnen beoordelen. Ze stellen dat samenvallende verkiezingen de huidige regionale autonomie ten dele op de helling zet.

8.2. De houding van de Vlaamse parlementsleden over samenvallende verkiezingen

Een tweede grote onderzoeksvraag was die naar de positie van de parlementsleden ten aanzien van samenvallende verkiezingen. De data toonde dat de 92 voorstanders licht in de meerderheid zijn (46 %). De 88 tegenstanders zijn met iets minder (44 %) en ongeveer 10 % van de respondenten (n = 19) twijfelt. Met een respons van 77,7 % (199 op 256 aangeschreven parlementsleden) zat de mening van een groot deel van de Vlaamse parlementairen (Kamer, Senaat, Vlaams en EU Parlement) vervat in de geanalyseerde data. De voorstanders zijn vooral afkomstig uit de partijen Open VLD en SP.a. De tegenstanders vallen voornamelijk te situeren bij Vlaams Belang, LDD en N-VA. Bij CD&V en Groen! krijgen

we een diffuus beeld. Niet het geslacht of het parlement waar men zetelt, noch de responsgolf zijn van invloed op de houding van de parlementsleden ten aanzien van samenvallende verkiezingen.

De grootste voorstanders van samenvallende verkiezingen lijken dus de SP.a te zijn waar 90,3% van de SP.a respondenten zichzelf voorstander noemde (28/31). Bij de Open VLD'ers die reageerden staan 90,2 % achter samenvallende verkiezingen (37/41). De 33 Vlaams Belang'ers in de respons waren allemaal tegen samenvallende verkiezingen. Ook de N-VA'ers die reageerden lijken samenvallende verkiezingen van de hand te wijzen met 91,7 % tegenstanders (22/24). Een meer diffuus beeld krijgen we bij CD&V, LDD en Groen!. Bij CD&V zijn de tegenstanders licht in de meerderheid: 41,7 procent versus 37,5 % voorstanders (20-18). 10 van de CD&V-parlementsleden (20,8 %) twijfelt (48 CD&V'ers participeerden). Bij de 11 LDD-respondenten is 63,6 % tegenstander, terwijl de voorstanders en de twijfelende parlementsleden met vier zijn (36,6%), twee in ieder kamp, goed voor 18,3 %. Van de parlementsleden van GROEN! kregen we tien reacties: 4 voorstanders, 2 tegenstanders en 4 respondenten twijfelden.

Verder komt in de data naar voor dat een overgrote meerderheid (82 %) van de bevroegde Vlaamse parlementsleden tegen de dubbele kandidatuurstelling is.

Ook weten we dat de tegenstanders van samenvallende verkiezingen zichzelf feller als tegenstander positioneren dan dat de voorstanders zichzelf op eenzelfde 10-puntenschaal als voorstander positioneren. Gaande van 0 tot 10, van uiterst tegenstander van samenvallende verkiezingen tot uiterst voorstander van samenvallende verkiezingen is dit de rangorde – op basis van het partijgemiddelde: Vlaams Belang (0,41/10), N-VA (0,95), LDD (4,00), CD&V (4,85), GROEN! (5,50), SP.a (8,07) en Open VLD (9,75).

Deze gemiddelde positionering ligt in het verlengde van de bovenstaande resultaten

De voorstanders en de twijfelende respondenten werden gevraagd hun geprefereerd scenario weer te geven daar er verschillende opties open liggen om tot samenvallende verkiezingen te komen. 82 % van deze 104 respondenten wilt van het federaal parlement een legislatuurparlement maken. Liefst zien ze dit federaal parlement een termijn van 5 jaar de wetgevende prerogatieven uitoefenen. 20 % van de respondenten die voor een federaal legislatuurparlement kiest, wenst een vierjarig mandaat. De vraag is of dit (vier jaar aanpassen naar vijf jaar, dan wel de regionale vijf jaar naar vier jaar) enkel omwille van puur praktische redenen is, nl. de grondwettelijke vrijheid en de Europese termijn van 5 jaar, dan wel dat de parlementsleden zichzelf liever een extra jaar in Kamer of Senaat gunnen. Slechts een goede 10 % van de respondenten ziet een scenario met tussentijdse federale verkiezingen met een mandaat beperkt tot aan de volgende regionale verkiezingen zitten. Er zijn geen noemenswaardige verschillen voor deze scenario's naargelang het partijlidmaatschap van de respondenten.